

### יוצרים מציאות – דף שיח

ערכו סבב היכרות ובקשו מהמשתתפים לציין – אם הם היו יכולים לשנות משהו במציאות הישראלית כיום, מה זה היה?  
ננסה לנתח מהם הדברים שעלו: האם הם קשורים בחברה ובאנשים? האם הם קשורים בטבע ובקיימות? האם הם קשורים במנהיגות? האם יש קשר בין הנושאים השונים, בין התחומים השונים?

### **נקרא את סיומו של נאום השבטים:**

אני מבקש יחד אתכם לדמיין סוג אחר ומרחב אחר של פשרות; פשרות המפנימות את ההרכב השבטי של החברה הישראלית שאיננו עתיד להשתנות, את מאפייניו המהותיים ואת צרכיו; פשרות שמבקשות לתת מענה שאיננו אד הוק למגזר זה או אחר, אלא לעצב מחדש את המרחב הציבורי של המדינה היהודית והדמוקרטית, לטובת כולנו.

ואולי, אולי כן, לאחר שקהילות ישראל השונות יזכו למנדט לעצב את אופיו או מידתו של הצביון היהודי באזורן, תוכל לצמוח במדינת ישראל ממלכתיות מסוג חדש. ממלכתיות עתידית זו לא תהיה נייטרלית במובן החילוני-ליברלי, אלא נייטרלית ביכולתם של כל הצדדים הניצים כיום, ולנסות להתנהל בתוכה בשלום.

**ראובן ריבלין**

### **שאלות לדיון:**

- ❖ איזו עמדה מציג ריבלין בטקסט? מה הוא מציע?
- ❖ תוכלו לחשוב על דוגמה אחת שלפיה מרחב כזה יכול להיווצר?
- ❖ איזו חברה היינו רוצים שתצמח בישראל? כיצד נוכל להשפיע על כך?
- ❖ האם ריבלין חושב שעלינו להשתנות זה עבור זה?

### **נקרא את דמיין (Imagine) / ג'ון לנון**

**דמיין / ג'ון לנון**  
**תרגום: דן אלמגור**

דמיין עולם של שקט  
אין זה כבר חלום  
דמיין אדם בלי פחד  
חופשי מדאגות  
ואנשים ביחד  
זורמים ללא גבולות

## החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

פשוט חיים בנחת  
עם אותן המשאלות.

### שאלות לדין:

- ❖ איזה עולם מדמיון ג'ון לנון?
- ❖ האם תוכלו להזדהות עם גישה זו?
- ❖ האם היא מתכתבת עם גישתו של ריבלין או סותרת אותה?
- ❖ האם אפשר לחיות ביחד, עם אותן המשאלות? מה מפריד בינינו?
- ❖ האם אנחנו באמת מייחלים לשקט ולהיעדר דאגות?

### נקרא קטע מתוך "לשמוע את השורשים צומחים", מאת ס. יזהר

... התפיסה של שמירת הטבע כוללת בה את שני המובנים: גם שלא יזיקו לטבע וגם שלא יזיקו לאדם, בהינתקו ממקומות שוממים. אבל אצלנו, ששמורות הטבע הגדולות והנרחבות ביותר הן כגינת-חצר בכל מדינה אחרת - הם קריטיים. במדינות הגדולות אפשר גם שגינת החצר תתנהג כגינת חצר: יעשו שבילים ויסללו מדרכות, יסדרו פה ויארגנו שם, וכל מה שייעשה יהיה מתוכנן ומסורבל ומפולס, וידאגו לנוחות המבקרים, ואפילו ייפגעו בשיווי המשקל המופלא שבהוויה הנלחמת על קיומה בכוחותיה הטבעיים. אבל בארץ קטנה כשלנו אי-אפשר לעשות זאת.

ס. יזהר

### שאלות לדין:

- ❖ ס. יזהר מדבר על האיזון שבין "הפרחת השממה" וישוב הולך וגדל של שטחי טבע ועל הצורך להשאיר את הטבע פראי. למה לדעתכם בחרנו להביא ציטוט זה דווקא כאן?
- ❖ אילו איזונים נדרשים לנו כחברה? האם הם חייבים את כולנו? האם הם מהווים אינטרס משותף לכלל השבטים?
- ❖ מהם הנכסים המשותפים לנו, על כלל מגוון השבטים? האם ביכולתם לאחד אותנו או רק להרחיק?
- ❖ כיצד אתם הייתם רוצים לפעול בהקשר של שמירת הטבע והפרחת השממה? האם יש צורך להכריע ביניהם? האם אפשר לשלב ביניהם?